

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 102

číslo: 27

3. července 2022

Cena: 10 Kč

Víra zraje s člověkem samotným

Rozhovor s hercem Vilémem Udatným

Vilém Udatný je divadelní a filmový herec, a také výborný dabér. Vystupoval a hostuje v řadě divadel. V letech 1996-2004 byl členem činohry Národního divadla Praha a během osmi sezón zde hrál ve více než dvaceti představeních, často v shakespearovském repertoáru (Mnoho povyku pro nic, Antonius a Kleopatra, Hamlet, Romeo a Julie), ale i v dílech dalších klasiků (Pašije, Marie Stuartovna, Paličova dcera, Sluha dvou pánů), stejně tak i v moderně (Rodinné sídlo, Na miskách vah, Obsluhoval jsem anglického krále). Filmová a televizní diváci Viléma Udatného znají z celé řady televizních inscenací, seriálů a filmů - např. pohádková trilogie Zkřížené meče, Zvonící meče a Zázračné meče, At' žijí rytíři, Hranaři, Cyril a Metoděj - Apoštolové Slovanů, Zločin v Polně, Hlas pro římského krále, Bohéma; seriály Ohnivý kuře, Ordinance v růžové zahradě, Policie Modrava, Balada o pilotovi, Specialisté, Dáma a král, Anatomie života; filmy Fotograf, Zločiny Velké Prahy, Kukačky a další. Spolupracuje rovněž se zahraničními produkcemi, převážně z Německa a Francie, na historických filmech.

Viléme, jako herec jsi začínal počátkem devadesátých let ve Středocheském divadle Kladno a já jsem měla tu příležitost být první novinářkou, která s Tebou natáčela rozhovor. Jaké zkušenosti sis z tohoto šestiletého působení odnesl?

Ano, Olgo, byla jsi první, kdo mě oslovil kvůli rozhovoru v mém prvním profesionálním angažmá. Ovšem jen Ty asi budeš vědět, u příležitosti jaké premiéry to bylo. A že jich bylo. A také si myslím, že jsme si nepovídali jen o divadle. Z Kladna

V představení PAŠIJE ANEB THEATRUM PASSIONALE aneb Zrcadlo umučení a vzkříšení Pána našeho Ježíše Krista, uvedené v roce 1999, jsi dostal úžasnou roli Ježíše Krista. Jak jsi tuto uměleckou příležitost vnímal, co jsi promýšlel a co sis ke své roli prostudoval?

O tom, že jsem dostal roli Ježíše Krista, jsem se dozvěděl nečekaně na chodbě Stavovského divadla od Aloise Švehlíka, který si přečetl vyvěšené obsazení Pašiji dřív než já. Poplácal mě po rameni a s potměšile přivřeným okem a úsměvem na rtech mi řekl, že jsem se dočkal krásné role. Vůbec jsem předem nevěděl, že divadlo pro roli Ježíše počítá právě se mnou. Byla to samozřejmě výzva. Okamžitě jsem věděl, co mě čeká, a trochu polknul naprázdno. Velká herecká příležitost a zrovna v takovéto persóně, na kterou budou všichni zvědaví. Kdo Ho bude hrát? Jak Ho bude hrát? Jde Ho vůbec hrát? Má dotyčný charisma? Vyznačuje něco? V uvozovkách - „Bude hoden následování?“

Takovéto a podobné otázky jsem si kladl. Velkou oporu jsem měl v podstatě od všech kolegů, počínaje režisérem Zbyňkem Srbou, dramaturgem Miloslavem Klímov a hereckým souborem. Václav Postránecký mi řekl jednu krátkou, ale praktickou větu - ukázal na prostředek hrudníku, asi tam, kde je srdce, a poradil: „Tady si zapal takové světýlko a ozař jím všechno kolem sebe, celé divadlo.“ Když si to představíte a uvěříte tomu, velice vám to pomůže - a nejenom roli Ježíše - hrát. Později jsem si tuto praktickou radu ověřil i na mladých hercích, kterým jsem ji také sdělil.

Jak probíhalo zkoušení hry a na které okamžiky premiéry rád vzpomínáš?

Toto vše probíhalo kontinuálně. Bylo-li potřeba, sáhl jsem sám do literatury, či jsem konzultoval s dramaturgem (dnes tolik podceňovanou profesí) a režisérem. Velký význam hrálo i to, že jsme si s těmito kolegy

Dokončení na str. 3

a Mladé Boleslavi jsem si odnesl takové zkušenosti, že jsem se, ač mladý, už nemusel bát hrát na takových jevištích, jako je Národní, Stavovské divadlo, Hudební divadlo Karlín a podobně. Zkrátka to byla škola hned po škole, která mě posunula dál. A přál bych to a doporučil každému začínajícímu herci. Není dnes totiž zase tak obvyklé jít hned do divadelního angažmá.

Potom ses stal členem činohry Národního divadla Praha a během osmi sezón zde vystoupil ve více než dvaceti inscenacích. Jak na toto období vzpomínáš?

Na Národní divadlo vzpomínám velice rád. Potkal jsem zde úžasně umělce i lidi, kteří byli jiných profesí. Hrát vedle tehdejších nejlepších pro mě byla opravdu čest a samozřejmě také další škola a zkušenost. Děkuji za úkoly, které jsem tam dostal, a za v mnoha ohledech zajímavý čas, který jsem tam prožil.

Radostné zprávy z Blanska

Na slavnost Boží Trojice v neděli 12. 6. jsme v Blansku prožili první přijímání některých dětí, které chodí do náboženství. Tradičně děti 3. třídy základní školy, které se zúčastňují setkávání v naší farnosti, přijímají poprvé dary Kristova stolu. Od začátku školního roku se tak každý týden v úterý Evička Kapounová, Adélka Hlavičková, Barunka Dorazilová a Riša Petres připravovali na tuto neděli.

Probudili jsme se do prosluněného rána. Děti se sešly na faře a jakmile zvony z věže našeho kostela odzvonily devátou hodinu, začaly slavnostní bohoslužby. Děti šly společně s bratrem farářem Martinem průvodem do kostela. V naší farnosti je letitým zvykem, že bohoslužby, při kterých děti poprvé přijímají večeri Páně, začínají veřejnou zpovědí se svátostí Pokání pro děti i dospělé. Během bohoslužeb se děti podílely na čtení z Písma a přímlových modlitbách; po kázání se konala zkouška jejich znalostí před rodiči, kmotry a celým společenstvím naší farnosti. I pro mnohé dospělé to bylo příjemné osvěžení znalostí! V závěru bohoslužeb dostaly děti pamětní list a každé dort. Společný dort potom rozkrájely při posezení a oslavě na faře.

Věříme, že zůstanou věrnými spolustolovníky u Ježíšovy večere v našem společenství. Přejeme všem pozeňnané prázdniny.

Rada starších a bratr farář Martin

K sedmdesátiletému výročí: počátky NO Staré Brno v komunistickém Československu

Psal se rok 1952, když na cestu křesťanské služby ve světě vykročila nově osamostatněná náboženská obec Staré Brno. Prvním farářem byl ustanoven zkušený a vážený Jaroslav Vyskočil, respektovaný duchovní, který se morálně osvědčil v těžkých letech druhé světové války a během své služby v Jihlavě obnovil zašlý gotický kostel Povýšení svatého Kříže. Staré Brno se ovšem od samotného počátku potýkalo s řadou obtíží vycházejících z politicko-společenské reality poúnorového Československa.

Pamětní kniha mateřské NO Botanická odhaluje, že rozlehlá NO Staré Brno, zahrnující 9 městských částí, se měla podle původních plánů brněnské diecéze rozkládat na o poznání menším území, ale „počátkem roku [1952] bylo jasno, že st. úřady nedají souhlas ke zřízení 2 nových náb. obcí (...), nýbrž toliko jedné, složené z obou dvou.“ S ohledem na původní cíl, totiž „aby jak v brněnské, tak nové náb. obci mohl být hlavně aktivován živější styk mezi členy církve (...) a duch. správou,“ se jednalo o závažnou vstupní překážku. Ustavující valné shromáždění nové NO se konalo v aule Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity mj. za účasti brněnského biskupa Václava Janoty, církevního tajemníka MNV Tomáše Maška či faráře z NO Botanická Karla Pudicha, který ve svém projevu vyjádřil společnou touhu příslušníků církve budovat v nové socialistické vlasti království Boží na zemi a neopomněl - v době atomového zbrojení

a probíhající války v Koreji - vyzvat k obětavému mírovému úsilí.

Jaroslav Vyskočil se pak po boku rady starších ujal svého nového poslání s horlivostí sobě vlastní. Bohoslužba byla pravidelně sloužena na Starém Brně, v přífařených městských částech a také v nemocnicích u sv. Anny a u Milosrdných bratří. K tomu byly zavedeny týdenní biblické hodiny, výuka náboženství, péče o biřmovance a mladší děti. Každodenní realita náboženských poměrů komunistického státu však začala na společenství doléhat záhy. Ačkoliv byla svoboda vyznání součástí ústavy, církve byly vládnoucími režimem považovány za nepřátelské instituce. Obecní kronika NO Staré Brno s postupem 50. let reflektuje především stále intenzivnější vytlačování církvi z veřejného prostoru, ať už se jednalo o nemožnost sloužit bohoslužby v nemocnicích a na veřejných prostranstvích nebo pestrými prostředky potlačovanou náboženskou péči o děti (od přihlášek do náboženství povinně podepsaných oběma rodiči po přímý nátlak učitelů a ředitelů). Přehled statistických údajů odhaluje, že množství dětí navštěvujících výuku náboženství kleslo na Starém Brně z původního počtu 148 v roce 1952 na 0 v roce 1959. „Sekularisace proběhla mezi námi díky nepevnosti našich rodin do té míry, že jsme celkem ztratili příležitost pěstovat mladé štěpy při Slově Božím,“ zapsal smutně kronikář.

Pokračování na str. 3

Žijeme parodii věčnosti

Co je délka času a co leží za ní? „Nahlédni dobře do té kruté frašky, již za pár soust hrajeme s Fortunou,“ uvádí Dante Alighieri v Božské komedii. Trojdielnou alegorickou báseň tvoří části Peklo, Očistec a Ráj. Je situována do Velikonoc roku 1300 po Kristu. Danta, zbloudivšího v temnotách duše, zachraňuje jeho alter ego a světloňoš, antický básník Vergilius. Od té doby uplyne přes půl tisíciletí a malíř Eugène Delacroix namaluje obraz Dante s Vergiliem v Pekle. Mám před sebou kopii obrazu zhmotňující renesanční představu. Kdo je ten, který hledá světlo lásky, ale chybí mu víra a naděje?

Básník neví, zbývá strach z toho, co bude. Na dně nebe se line čas, eroze ho mění v prach hvězd. Bůh třímá stetoskop a poslouchá lidské srdce. Je stvořený lidský tvor schopný pochopit do vlnu mu danou svobodu?

Antisvět převyšuje Dantovo peklo tím, že se zabývá sofistikovaněji. Dáblem - predátorem bývá jeden druhému. Digicivilizace zavádí lidský druh do metavesmíru rozšířené virtuální reality, jejíž se máme stát součástí. S trochou nadsázky člověka od robota odlišuje už jen schopnost tvořit humor.

Uplynulo sedm set let vzpomínaného básníka znovuzrození. Lidská vůle není svrčovaná, je to s ní jako s podstatou ohně. „Pro stoika Zénona duše je oheň,“ tvrdí Cícero v prvním díle Tuskulských hovorů. Andělem dantovské duše je Beatrice, která v Ráji vybaví putujícího básníka čtyřmi kardinálními ctnostmi: moudrostí, spravedlností, statečností a mírností, a třemi teologickými: vírou, nadějí a láskou.

Dante je po staletí inspiračním zdrojem pro literáty. V Alighierim zrál například i jeden z předchůdců symbolistického hnutí, básník Charles Baudelaire. Příznačné je, že mezi smrtí Danta (+1321) a narozením Baudelaire (*1821) se rozkládá na rok přesně prostor pěti století. Dějinná nit ukazuje, že zdrojem zla, jež lidi potkáva, je sám člověk, ale u Danta je cesta peklem a očistcem uzavřena spásou. Poslední verš Ráje zní: „Čist, připraven vznést se mezi hvězdy.“ Božská komedie je pro nás aktuální, neboť je zakončena vírou v podobě nadpozemské lásky, nikoli zatracením člověka.

Svět nelze předělat, jako vodu nelze uchopit, ale lze zachránit jeho krásno, které někdy vychází i z ošklivosti. Kam až to bude v nové civilizaci ještě člověk a odkud už to bude někdo jiný? Myslím, že k lepšímu chápání světa může přispět spojené úsilí všech. Jsme na tom stejně jako nebyti ve vztahu k bytí a naopak. Jenže vesmírná prázdnota nemá protiklad a je tedy absolutní. Universum obsahuje vše.

Bohumil Ždichynec

(o knihách autora podrobněji na www.kosmas.cz)

Z kazatelského plánu

4. neděle po svatém Duchu

Příštímú pokolení vyprávějte: „Tento Bůh je Bůh náš navěky a navždy; on sám nás povede věčně.“ (Žalm 48,14b-15)

První čtení: Izajáš 66,10-14

Tužby pro dobu po Duchu svatém (II):

1. Abychom opravdovostí své víry naplňovali svůj život ve svaté církvi Kristově, modleme se k Hospodinu.
2. Abychom byli vděční za to, že víme, komu jsme uvěřili, a za slovo Boží se nikdy nestyděli, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Panovníku Hospodine, s tímto světem máš svůj plán, který se v plnosti času naplní. Dej, abychom hledali a našli tvou vůli, když na nás doléhá tíseň tohoto světa! Vzdaluj od nás vše, co naší duši škodí, a naopak nám uděluj vše, co prospívá. Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: Galatským 6,(1-6) 7-16

Evangelium: Lukáš 10,1-11.16-20

Verše k obětování: Žalm 66,8-9

Verše k požehnání: Koloským 3,15-16a

Modlitba k požehnání:

Panovníku Hospodine, děkujeme ti, že nás sytíš svým slovem a svátostmi. Svou milostí proměň naše srdce, abychom opustili cesty lidské svévolie a obrátili se na cestu pravou, která vede k tobě! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 9, 71, 76, 84, 115, 199, 201

Nad Písmem

Žeň je mnohá, dělníků málo L 10,1-11.16-20

Iz 66,10-14

Ga 6,1-16

L 10,1-11.16-20

Milí čtenáři, dovozte mi několik slov k evangelijnímu čtení pro tuto neděli, kde nám evangelista Lukáš předkládá zprávu o vyslání sedmdesáti učedníků. Tato zpráva je součástí širšího vyprávění, které začíná v předchozí kapitole také vysláním, ale pouze dvanácti. A mezi těmito vysláním – nejprve dvanácti a pak sedmdesáti – se dějí různé věci, jako třeba nasycení pěti tisíců, Petrovo vyznání, Ježíšovo proměnění na hoře, nebo také spor o prvenství mezi učedníky, jejich pohoršení nad tím, že viděli kohosi v Ježíšově jménu vyhánět demony, anebo jejich hněv na obyvatele samaršské vesnice, kde nepřijali Ježíše...

Učedníci jsou vysláni na misijní cestu, jejímž smyslem je hlásání příchodu Božího království. Je to cesta, která překračuje hranice dříve vytýčeného pole působení. Hranice územní, jazykové, kulturní a náboženské, hranice častěji určené člověkem a jeho vlastní interpretací Božího zákona než samotným Stvořitelem. Ježíšovy instrukce k samotné cestě nás nemohou nechat na pochybách o tom, že je zde zapotřebí absolutní důvěry v Ježíše, který učedníky posílá, a ne pouze ve vlastní schopnosti a výstroj. Tyto instrukce najdeme v obou případech zmíněných vyslání. Rezervní košile, sandály na nohy, hůl či mošna na uložení drobností se nám mohou jevit jako potřebné a praktické pomůcky. Ale Ježíšův příkaz, aby si učedníci nebrali s sebou tyto věci, dokonce ani peníze, nás ujišťují, že pokud má být křesťanská misie úspěšná, musí se spoléhat na něco úplně jiného. Jako potvrzení tohoto předpokladu můžeme vzít závěr Lukášovy zprávy o vyslání učedníků, kdy popisuje jejich návrat a svědectví o tom, co na své cestě zažili: „Pane, i demoni se nám podrobují ve tvém jménu.“ Nicméně jejich radost nad úspěšnou misijní cestou Ježíš tak trochu krotí, když upozorňuje na to, že důvodem k radosti má být především skutečnost, že patří Bohu (že jsou jejich jména zapsána v nebesích) a ne to, že mají moc nad demony a duchy.

Evangelista Lukáš pravděpodobně zažil velmi plodné období v poslední čtvrtině prvního století. Období expanze křesťanství, zvěstování evangelia doslova ve všech koutech tehdy známého (římského) světa, zakládání křesťanských sborů, misijní činnost atd. Tedy z Lukášova pohle-

du skutečně žeň je velká, nebo aspoň tenkrát byla.

Jak vlastně rozumět všem těm zázrakům, kterými Bible doslova přetéká? Můžeme je brát doslovně, nebo pouze symbolicky, anebo v sobě ukrývají obě roviny? Jsme ještě dnes svědky zázraků? Možná bychom chtěli, aby se v našich sborech děly podobné věci. Jen si to představte! Starší sboru by na nemocné vkládali ruce a uzdravovali by je ze všech možných nemocí, jako mávnutím kouzelného proutku bychom dokázali rozmnožit chleba pro hladové, věřící by ve vytržení prorokovali a vykládali Písmo, někteří by vyháněli demony a stavěli se proti nečistým duchům, a všichni by prodlévali celé hodiny na modlitbách a vzduchem by se nesla slova chval, díky a zehnaní... Chtěli bychom to tak? Je nám to skutečně tak blízko? Cítíme, že takový projev života církve potřebujeme v dnešní době? Možná ano, možná toužíme po takovém životě církve, ale jsme na něj připraveni, jsme ochotni připustit, že když necháme prostor pro působení Ducha svatého, tak se nám některé věci třeba nebudou líbit?

Říká se, že v naší církvi vedle sebe existuje víc názorových proudů a že se do ní každý vejde. Je tomu skutečně tak, nebo je to jen naše zbožné přání? Řekl bych, že s církvi je to jako s košilí. Je nějak ušitá, určitého střihu z konkrétní látky, a někomu padne jako ulitá, někomu je příliš volná a někomu zase příliš těsná... Je smutné, když ta košile je příliš těsná naprostě většině lidí, takže ji oblékne jen málokdo. Taková košile se prostě jen uloží někde do skříně, kde se na ni postupně nakupí další hory oblečení a časem se na ni zapomene.

Naše církev má také své vlastní misijní pole. Toto pole jsme si pečlivě ohraničili pevně stlučeným plotem. Jako materiál ke stavbě plotu jsme zvolili naši věrouku, liturgický projev, organizační strukturu a pravidla v mnoha oblastech života. Také bychom tam mohli najít něco, čemu po těch sto letech existence naší církve snad už můžeme směle říkat církevní tradice, a mnoho dalších a dalších věcí, planěk, sloupů a hřebíků...

Žeň je mnohá, dělníků málo. Když se však podívám na to naše misijní pole, mám často pocit, že už je po žních... Tu a tam se sice ještě někde objeví nějaký ten klásek, ale to je tak všechno. Jako by na tom našem poli už nerostlo nic, co by se dalo sklízet. Anebo roste? Možná, ale spíš za oním plotem. Co kdybychom ten

plot rozšířili? Rozebrali a postavili znovu a lépe? Jsme na to ale připraveni či k tomu ochotni? Vždyť už léta cítíme, že potřebujeme něco změnit. K čemu jsou nám vlastně naše vlastní řády a předpisy, když je mnohdy nedodržíme. Náš liturgický projev je zde samostatnou kapitolou a organizační struktura navržená pro mnohem početnější církev jakbysmet. Ne že by nám scházela snaha, to ne, ale je příliš slabá.

Rádi citujeme ono známé heslo o dokončení české reformace, k němuž ale jedním dechem dodáváme, že reformace je trvalý proces. Tak není už konečně čas zreformovat sama sebe? Přiznat si, že ne všechny naše kroky v minulosti byly správné? A pokusit se napravit, co se ještě napravit dá? Zdá se mi, že pomalu, ale jistě, směřujeme, jako ta těsná košile, někde do skříně nebo alespoň do muzejních vitrín a učebnic historie. Ale k tomu jsme přece posláni nebyli. Zkusme se ptát, kdo vlastně jsme? Máme dnes co ještě říct současnému člověku? Jak nás vlastně svět vnímá? Jak nás vidí lidé, kteří chodí kolem našich téměř prázdných sborů?

Po mnoha letech diskusí (v naší církvi se neustále o něčem diskutuje) máme možnost něco změnit. Naše vlastní řády. Alespoň jednu ze stran mnohostranného plotu. Přál bych si, abychom tuto příležitost využili ke smysluplné rekonstrukci, ne pouze ke kosmetickým úpravám. A abychom v tomto reformačním úsilí pokračovali dál ve všech dalších oblastech, kde už dlouhodobě cítíme potřebu změny, dokud nám k tomu ještě nějaký ten čas zbývá.

Jistě, nemáme to snadné, vždyť sám Ježíš nám říká, že jsme posláni jako ovce mezi vlky. Ano, každá doba má své vlastní starosti. Ale Pán nám dává všechno, co potřebujeme k tomu, abychom náš misijní úkol zvládli. Opíráme se o naši organizační strukturu jako o hůl, na naše řády spoléháme jako na sandály, abychom se mohli pohybovat ve světě, liturgické předměty a obřady máme pečlivě uloženy v torně, a doufáme, že peníze v měšci nám vystačí na všechny výdaje...

Zkusme se víc spolehnout na vedení Duchem svatým, ne na hůl, sandály, tornu či měšec s penězi. Pak ona žeň bude skutečně velká a ještě budeme prosit Pána žně, aby nám poslal pomocníky.

Vlastimír Haltof

Pane, děkujeme ti za dar Ducha svatého.

Prosíme tě, ať nám jsou otevřeny oči, abychom skutečně viděli, a uši, abychom skutečně slyšeli.

Dej nám vnímavé srdce,

abychom nebyli neteční k potřebám světa, a zbav nás vlažnosti.

Prosíme tě, přetvoř si nás v pravé učedníky a svědky tvého slova v životě.

Uzdrav naše sbory a naši církve.

Dej nám odvahu vykročit do světa a dát se sebou vést všude tam, kde nás chceš mít.

Amen.

Víra zraje...

Pokračování ze str. 1

seděli lidsky, a odtud se mohu dostat k hledání opravdovosti a pokoře. V té době jsem si zakázal jakékoli konflikty a příliv negativní energie – zvenitř, ale především zvenčí. I Ježíš pravil, že ďábel je všude kolem nás. Je třeba mu čelit. Bývá to těžké, ale s pomocí určitých zákonitostí a rádu je to možné. Snažím se to tak cítit i dnes.

Oceňovala jsem tvou opravdovost a pokoru při ztvárnění role Ježíše Krista. Jak to ovlivnilo dozrávání tvé křesťanské víry?

O víře jsem nezačal přemýšlet úderem mého obsazení do role Krista. Už na konzervatoři jsme hráli jako absolventské představení Pašije, ale ještě před tím jsem měl tu čest poznat pátera Aloise Kánského, pozdějšího kamaráda a hlavně pasťyře či průvodce po mém světě víry. Pokud mám porovnat to, co se mi vybavuje z doby inscenace Pašiji, a mým dnešním vnímáním křesťanství – myšlenka zůstává samozřejmě stejná, jen víra zraje s člověkem samotným, konfrontuje se s okol-

nostmi světa kolem. Co bylo tehdy, vnímám jako zažehnutí světla, to, co je teď, je bojem o jeho udržení, zachování zdravého rozumu a předání všeho dobrého příští generaci.

Co se ti vybavuje, když vzpomínáš na inscenaci Pašiji s odstupem let a porovnáváš to se svým dnešním vnímáním křesťanství?

Vrátím se ještě ke zkoušení hry. Vtipné bylo, že zatímco kolegové chodili zkoušet kostýmy do krejčovny, já si zkoušel kříž v truhlámě – byl vyroben na míru. To jen pro odlehčení. Pocit na kříži je jinak neopakovatelný, snad i nesdělitelný. Když ho s vámi vztyčují a vy vnímáte ten prostor. A to je to jen JAKO, bez bolesti, jen vzdálený dotek podstaty oběti. A okamžik premiéry? Ovšemže je premiéra trochu jiná než reprízy. Ale snad jen v tom, že se nazývá premiérou a je to tedy poprvé. Obzvláště při Pašijích jsem představení vnímal vždy jako premiéru, tedy poprvé. Stejně jako poprvé je i každá modlitba nadcházejícího dne.

Ptala se Olga Nytrová

Čemu nás učí 6. červenec

Neupíráme zraků k člověku jako takovému, byť byl i vítězným mučedníkem. Nezdůrazňujeme jeho osobní ušlechtilosti. Dobře praví Písmo: „Žádného nenazývejte dobrým než jediného Boha.“ Vděčíme za dobrotu Boží a prozřetelnost Hospodinovu, která se projevila v působení Husově, jenž náleží právem mezi učitele a proroky Páně. Bohu buď vzdána především čest a sláva v den šestého července. Dnes, v 517. výročí smrti Mistra Jana Husi nemůže nám býti nejasným, čím nám tento velký otec reformace je, čím byl v minulosti a čím vždy bude...

Bývalo v Čechách, že v den mučednické smrti M. Jana se revoltovalo, že bral se ten den za vitanou příležitost zavzdorovat si proti pyšným utlačovatelům světla a svědomí. Ale to všechno nestačí, to je negativní stránka věci. Je třeba něčeho mnohem více. Jako se slunce žhavě v červenci dotýká země, tak měl by se tento pokorný a věrný sluha Páně dotknouti duše nás všech a pohnouti ledem naší nedokonalosti v náboženství a lidskosti.

Všichni bychom se měli při Husově památce spojit v jeden nedělitelný sbor Páně, stmelení vznešenými ideály a obrodnými snahami kostnického Mučedníka. Kristus řekl: „Já od Otce přišel a slávu Jeho zvěstoval.“ Mistr Jan Hus od Ježíše vyšel a slávu Boží zvěstoval. Ale také praví Písmo: „Totot pak jest ten soud, že světlo přišlo na svět, ale milovali lidé více tmu nežli světlo.“ Jan Hus není ještě všem lidem znám. Mnozí milovali a dosud milují více tmu než světlo; ale my víme a svědčíme, že Hus byl prorokem od Boha poslaným, který vedl od lži k pravdě, od přetvářky k upřímnosti, od tmy ke světlu.

Hus žil ve středověku temném, dusném, pyšném, kterému tak vzdálen byl Ten, kterýž o sobě řekl: „Učte se ode mne, neboť já jsem tichý a pokorný srdcem.“ Rozvráceno bylo odpocinutí duši - neboť vzdáleno bylo jasné rozpoznání dobra od zla: první, co rozedírá klid, uvádí ve zmatek, plodí hřích, jenž odcizuje dobrému a jako propast zeje mezi lidstvem a Bohem. Duše křesťanů křivě rostly, neboť se tehdy rozpadl základ každé víry.

Otevřenou ranou křesťanství stalo se kupčení s věcmi božími, zchátralost mravů, honba za mamonem a královstvím tohoto světa. Hus stal se prvním lékařem těchto ran, rovnal ušlápnuté lidské svědomí... Mistru Janu za jeho kazatelského působení, ať v Praze nebo na Kozím Hrádku, kde kázal pod lipou a mezi ploty, jak sám o sobě praví, dostalo se překvapujícího pochopení. Hus opravoval církve mezi lidem, tam, kde je jádro a živé srdce národa - a věřil, že odtud bude prýštit nový život i k těm, kteří se dusí v pyši a samozvané svatosti. Byl sám, až smutně sám, pro tuto velkou práci, ale milost Boží byla s ním a dala mu plnou měrou hlavní předpoklady dobrého apoštola: víru, naději a lásku, které vždy zможou více než vnější moc a zlaté tržny.

Hus byl knězem středověké církve. Ale vlastním myšlením, smyslem pro opravdovost života vyrostl nad ni. Razil nové náboženské poznání. Praví: „Nábožným se mi vidí býti, aby křesťan stál ve víře a v poznání této trojí pravdy: 1. totiž té, jež je zřejmě obsažena v Písmě, 2. nebo k níž dospěl neomylný rozum,

3. nebo kterou člověk poznal na základě zkušenosti.

Mimo tuto trojí pravdu nic se nemá tvrditi a za pravdu uznávati.“ (Čtyři knihy sentencí z r. 1409.)

Cituje apoštola Petra: „Kdo jest, jenž by vám učinil zle, budete-li následovníci dobrého?“

„Za největší radost mějte, bratří, kdykoli upadnete v pokušení rozličná; blahoslavený muž, kterýž pokušení snáší, neboť když je překoná, obdrží korunu života.“...

Čím bylo srdce jeho plno, to přál i ostatním. Pět dní před svou potupnou smrtí - 1. července 1415 - píše: „A kdyby možné bylo, aby bylo slyšeti hlas můj po všem světě, jako zjevená bude každá lež a každý můj hřích, chtěl bych milerád vše křivě a bludné, což jsem kdy myslil nebo mluvil, odvolati před celým světem.“

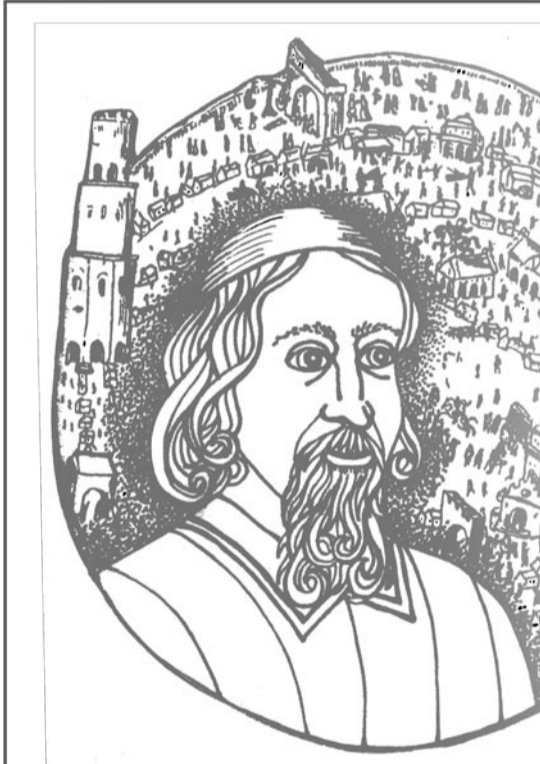
Jeho mučednická smrt 6. července 1415, které zbožně vzpomínáme, vědci Bohu za tohoto věrného služebníka, jehož učení dalo i vznik naší československé církvi, má význam slov Kristových: „Na světě soužení mítí budete, ale doufejte - Já jsem přemohl svět...“

Dějiny nás učí, že s Husem přemohli svět i všichni ti, kteří věrně šli cestou jeho příkladu. Husův význam neochabl během staletí a není dnes visky, ani městečka a města, ba není dnes snad ani jednoho věrného Čecha, který by nevěděl, co Hus pro nás znamená. A nejen pro nás, pro celý svět. I veliký světový státník Wilson - jak svědčí spisovatel Herben - „se napil a posílil z čistě studánky šumavské“.

Na začátku obnovení našeho státu celý národ sliboval si ve jménu M. J. Husa věčné bratrství a sesterství. Dnes, kdy námi opět otrásá vzájemná nedůvěra, kdy vycházejí lživě údovcové, kdy vzrůstá se korupce všeho druhu, měla by nám památka Mistra Jana náš slib připomenouti: Vrátit se k čistému zjevu Husovu, opravovat v jeho jménu svůj politický, národní i osobní život, nechat se jim opět vésti - a překonáme vše!

Tomu nás učí šestý červenec a kéž Bůh slovům přidá váhy, abychom po příkladu Mistra Jana všichni se našli na opravdové cestě k věčnému domovu.

B. Lohniský, Český zápas 27, 1932

PRAŽSKÁ DIECÉZE
Církev československé husitské

vyhlašuje pro malé i velké
MALOVÁNÍ 2022 - 27. ročník
téma:
Jan Amos Komenský
430 let od narození „Učitele národů“

**„Od mladosti, Bože, jsi mě vyučoval a já dosud oznamuji tvoje divy.“
Žalm 71, 17**

Co můžete malovat?
Budovu školy, kostela, oblíbené učitele, duchovní, svoji rodinu, spolužáky, kamarády ... koho nebo co máte rádi a nosíte je ve svém srdci.
Kreslete také Bibli nebo nějaký příběh z Písma, přírodu, město či vesnici, kde bydlíte, prostě vše, co vás těší a přináší vám radost.
Malujte barevnými křídami na chodník, nebo klasicky na čtvrtky, techniku volte dle vlastního výběru, můžete zkusit i prostorovou tvorbu.

Fotografie svých výtvarů posílejte do 31. října 2022 na e-mailové adresy:
krasava.machova@seznam.cz
lilly.machova@seznam.cz

K sedmdesátiletému výročí...

Pokračování ze str. 1

Palčivým problémem se pro mladou NO stalo také úsilí o získání vlastního bohoslužebného prostoru, ke kterému Jaroslav Vyskočil upínal skrze celá 50. léta značné množství sil v naději, že „veřejní činitelé uznají, že církev československá se svým kladným poměrem ke všemu skutečně pokrokovému dění v národě zaslouží si také trochu povzbuzení a porozumění pro své spravedlivé požadavky.“

Cíl se však podařilo i zásluhou značně nepříznivých státních úřadů naplnit teprve v roce 1972. Věřící se tak 20 let scházeli v nedůstojném prostředí školních učeben či později v pomyslném exilu ve sboru ČCE. Ostatně pečlivost, se kterou církevní tajemníci systematicky přispívali k potlačování náboženského života v Brně, přesvědčivě odkrývají prameny církevních oddělení místních národních výborů. A byly to právě i starosti a zklamání z poúnorové reality, které nakonec přispěly k předčasnému odchodu obětavého Jaroslava Vyskočila.

První farář NO Staré Brno zemřel v létě 1959 po sérii onemocnění krátce po svých 50. narozeninách.

Obtížné začátky starobrněnské společnosti rekapi-

tuloval na stránkách obecní kroniky koncem 50. let nový farář Milan Salajka. „Rozvoj vědy a techniky nezůstal bez vlivu na náboženské povědomí člověka. Byl totiž a je spojován s bojem proti náboženským pověrám a předsudkům“. Zatímco Kristův lid se potěšoval těmito úspěchy člověka (...), mnohé třtiny nalomené se kácely a lámaly. Lidé, jejichž víra nebyla svobodná zvěstováním Písem, podléhali obecným náladám a posouvali se (...) ven do světa. Známkou těchto neklidných dní pro církev se stala namnoze bezradnost. Mnozí pastýři ztratili chuť zápasit o Království Boží, mnoho údů se děsilo.“

Věřící i duchovní pastýři na Starém Brně však nesli své břímě s křesťanskou pokorou a těžkostí i trápení spojené s každodenním životem v komunistickém Československu s vírou v Boží milosrdenství postupně překonávali. I zásluhou trpělivé pracovitosti zakladatelské generace bratří a sester si proto může starobrněnská náboženská obec připomínat v roce 2022 úctyhodné výročí 70 let od svého osamostatnění.

Jakub Marša

Ticho a tání
Staňte se solí země

Markéta Hlasivcová

Sůl země? Někdy možná
ano
Ale tak často
neslaná
Snad lampa v domě? Tak to
jistě
Jen - někdy dobře
schovaná
Chléb bez soli a kroky
bez svítilny
V temnotách duše svět
snad jiný:

představ mých zvláštní
směsice
Všechno tak jiné v svitu
měsíce
V paprscích slunce den
už září,
ten starý zůstal
na polštáři
nejasně sny a noční
bdění
Jen v Tobě pravda je
i světlo denní

Ze sbírky básní Olgy Nytrové
a Markéty Hlasivcové

Zprávy

Umělecké a společenské působení studentů Husovy československé bohoslovecké fakulty v Praze v druhé polovině 80. let 20. století

V druhé polovině 80. let 20. století se na Husově československé bohoslovecké fakultě (HČBF) zformovala skupina studentů, kteří významně vnímali potřebu obnovení náboženských a občanských svobod. Svými aktivitami vstupovali do veřejného prostoru, ovlivňovali atmosféru na HČBF i v Církvi česko-

slovenské husitské, v níž hodlali po dokončení studia konat duchovní službu. Z prostředí HČBF tak jejich prostřednictvím začaly zaznívat návrhy na zavedení náhradní vojenské služby, vznikala protestní memoranda proti policejním zásahům při protirežimních demonstracích; studenti vydávali svůj vlastní časopis, podíleli se na výrobě samizdatů, připravovali autorská divadelní představení a výstavy, patřili k účastníkům bytových seminářů nebo neoficiálních ekumenických setkání. Veřejně tak dávali najevo nesouhlas s nepravdou a brutalitou, patřící k základním povinnostem každé církve, jak se sami vyjádřili v memorandu po tzv. Palachově týdnu v roce 1989. O tom všem i něčem navíc pojednávalo vyprávění, doprovázené obrazovou prezentací historika a archiváře Martina Jindry 9. června 2022 v rámci programu Žižkovského kulturního června. Z tehdejších aktérů při setkání společně spočinuli Zdeněk Martiš, Eva Mikulecká, Dan Majer, Tomáš Novák a Vladimír „Josífek“ Dvořák, jehož umělecká díla dotvářela atmosféru vzájemného sdílení.

Martin Jindra

Smutná zpráva

Ve středu 15. června 2022 zemřela ve věku 93 let politická vězeňkyně z 50. let minulého století, bývalá dlouholetá předsedkyně rady starších v Rudné u Prahy a někdejší starostka Rudné Miluška Havlůjová.

red

Tradiční pouť na Ostravici

Olomoucká diecéze a ostravský vikariát CČSH zvou všechny věřící a sympatizanty na tradiční pouť k Winklerově zvonici na Ostravici, která se koná k uctění památky Jana Husa a dalších věrných svědků víry v úterý 5. července od 10 hodin.

Slavnostní bohoslužbu povede bratr biskup Tomáš Chytil a sestra farářka Gabriela Bjolková.

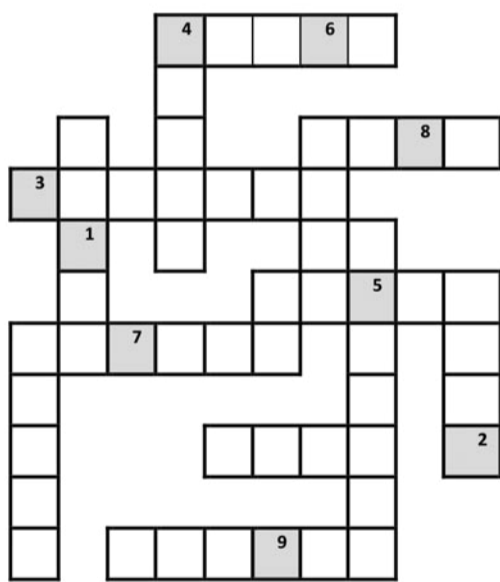
red

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Poslání učedníků

Vpisujte do tabulky slova podle počtu jejich písmen (shora dolů, zleva doprava).

7 písmen: dělníci, zdravít

6 písmen: poslat, zůstat

5 písmen: jídlo, město, měšec, mošna, pokoj

4 písmena: obuv, ovce, pít, přát

(Řešení z minulého čísla: Kamkoli.)

Jana Krajčířiková

Bohoslužba v Betlémské kapli

Ústřední rada Církve československé husitské vás srdečně zve při příležitosti 607. výročí mučednické smrti Mistra Jana Husa na **bohoslužbu v Betlémské kapli** v Praze, která se koná **6. července 2022 od 15 hodin**. Bohoslužbu povede patriarcha Církve československé husitské Tomáš Butta spolu s farářkou Marikou Zvarďon a pražským biskupem Davidem Tonzařem. Kázání pronese patriarcha T. Butta. Při bohoslužbě bude připomenuto 430. výročí narození Jana Amose Komenského. Během liturgie vystoupí Pěvecký sbor varhaníků a zpěváků Církve československé husitské pod vedením Zdeňka Kovalčíka, úvodní chorál zahraje dechový kvintet „Žestě Pražského hradu“. Na varhany doprovodí Lukáš Rýdlo.

red

Církev
Československá
husitská zve na

VEČER
PRO
MISTRA

JANA
HUSA

v úterý 5. ČERVENCE 2022 od 17 hodin

SBOR KNĚZE AMBROŽE

v HRADCI KRÁLOVÉ

- ekumenické bohoslužby,
káže prof. Tomáš Petráček
- koncert Jardy Svobody

Výtěžek doporučeného příspěvku 100 Kč na koncert bude věnován na dokončení koncertní zvonohry ve věži. Občerstvení zajištěno. Projekt se uskuteční za podpory Města Hradec Králové.

Rekreace
na statku v Maleticích

Nabízíme apartmá ve staročeském statku v malebné vesničce Maletice na břehu Blanice. 5000 Kč (týden pro rodinu s 1-2 dětmi). Kontakt: Marie Lamrová, tel. 774 503 142, email: lamrovamarie@seznam.cz.

Martin Tlustý

Z ekumeny

ZTRÁTY A NÁLEZY NÁBOŽENSTVÍ SVĚTA

Mezinárodní konference Losing my Religion, která proběhla minulý týden, si jako své hlavní téma stanovila sekularizaci – a byla zajímavá formou i obsahem. Především byla dalším příkladem hybridní konference, která se sice konala na půdě Husitské teologické fakulty v Praze, ale virtuálně se jí zúčastnili i zahraniční badatelé, kteří by fyzicky přijet nemohli. Přestože se technologie využívají k pořádání hybridních konferencí jistě bude dál rozvíjet a zdokonalovat, už nyní umožňuje funkční propojení blízkého i dalekého, jež představuje jednu z mála pozitivních věcí, kterou končící pandemie světa přinesla. Smíšené, částečně online probíhající konference jsou ve vědeckém světě horkou novinkou a už nyní umožňují daleko lepší propojení bez nutnosti utrácet drahé peníze za cestování. Do budoucna by snad mohl tento fenomén napomoci dalšímu odstraňování nerovností mezi akademiky z různých pracovišť a různých geografických lokací. Obsahově se pak konference točila kolem fenoménů víry a nevíry v různých kontextech a prostředích. Mluvílo se především o sekularizaci v kontextu judaismu a Izraele (Guy Ben-Porat, Jaco Gericke a David Biernot), o ateismu (Christo Lombaard) a o postsekularismu, spiritualitě a „nenáboženské spiritualitě“ (Jaco Beyers, Jiří Vogel a Zuzana Kosticová). Řečníci pocházeli z několika států a ze čtyř univerzit – hostitelské Univerzity Karlovy, Ben Gurionovy univerzity v Izraeli a jihoafrických University of Pretoria a North-West University; oborově se pohybovali mezi filosofií, teologií, judaistikou a religionistikou. Dá-li se pak v případě takové konference mluvit o závěrech, potvrzují poznatky současné sociologie, které zahrhly starší podoby sekularizační teze a povšimly si širokého nárůstu spirituality a náboženskosti napříč celou planetou. Přestože tak ateismus a sekularizované světonázory rozhodně nikam nemizí, ani náboženství se nechystá odebrat do věčných lovišť, jak se vědci domnívali ještě před několika dekadami. Co víc, všude kolem nás bují i jeho nové formy, které mohou mnohdy unikat pozornosti expertů. Konference však zároveň ukázala i stáří a sílu ateismu, který nejenže není nějakým výlučně moderním výdobytkem, ale jeho stopy lze možná nalézt už ve Starém zákoně.

Zuzana Kosticová
Zdroj: info.dingir.cz

